

Stegmann lär ut: Så städas förskolan

Kraven på hur förskolor ska städas växer. Kommunerna vill att hygien höjs och kemikalieanvändningen, liksom priset, sänks. Går det? Jan Stegmann, Compass Groups tjänstespecialist för lokalvård och författare till boken "Koll på läget", tipsar.

Du är ansvarig för städningen av en förskola. Det är många som kommer med goda råd till dig – inte minst föräldrarna. Hur ska du göra och vad får det kosta?

Fem punkter ger dig koll på läget:

1. Var intresserad. Du behöver inte ägna mer än 2-3 timmar i månaden åt städningen.
2. Ha en regelbunden dialog med din leverantör (intern eller extern).
3. Tillsätt tillräckligt med resurser (pengar/tid).
4. Använd rätt frekvens/metod/utrustning/kompetens.
5. Regelbunden uppföljning varje månad.

JAG SKA BERÄTTA hur det går till i praktiken:

Att städa en förskola tar 200 kvm i timmen för en utbildad professionell städare +/- 20 procent beroende på hur lokalen ser ut och är möblerad – lättstädad eller svårstädad. Det betyder att en förskoleavdelning på 150 kvm tar cirka 45 minuter att städa i normalfallet.

Naturligtvis under förutsättning att ni har rätt frekvens, använder rätt städmetod, har rätt utrustning och att din städare har rätt kompetens.

Frekvens: förskolan behöver städas minst en gång om dagen, kanske behöver hygienutrymmena städas oftare.

Städmetod: avtorkning och moppning med mikrofiber och partikelfritt vatten ger rena ytor, en liten bärbar städmaskin städar snabbare och minst lika rent även på krångliga ytor.

Utrustning: städklara moppar av mikrofiber, partikelfritt vatten, bärbar städmaskin.

Kompetens: städaren ska kunna städa på ett professionellt sätt. Bra är SRY, Pryn eller likvärdig utbildning, utbildning i kvalitetsuppföljning enligt Insta 800 och Dansk hygienstandard DS 2451-10.

EN PROFESSIONELL STÄDORGANISATION har koll på det här. Om det är något de saknar får de all hjälp av kunniga leverantörer. Inga oöverstigliga eller orimliga krav alltså.

Men – om du begär att din städare ska klara av städningen på mindre än 45 minuter – då är ditt krav orimligt. Det går inte. Det går heller inte bra med fel metod, fel utrustning och bristande kompetens.

Städningen kostar minst 280 kronor i timmen. I alla ifall om du vill anlita personal med avtalsenlig lön och att det ska finnas resurser till utbildning och uppföljning.

Då räknar du snabbt ut att städningen av din förskola kostar cirka 30 kronor per kvm och månad (1), lite upp eller ner beroende på om det är lättstädad eller inte. Dela din månadskostnad med antalet kvm så får fram ditt eget kvadratmeterpris att jämföra med.

Om det inte är svårare än så här – varför har då många förskolor problem med städningen?

Börja med att kolla om du har tillsatt tillräckligt med resurser för städningen. Hur ser det ut prismässigt? Betalar du mindre än 25 kronor per kvadratmeter och månad? Då förstår jag om du har problem!

Första frågan: har städaren tillräckligt med tid för städningen?

Städningen kalkyleras med förutsättningen att leksaker är undanplockade, skor står i hyllorna och stolarna på borden. Då håller kalkyltiden även en slaskig vinterdag och städaren hinner städa på utsatt tid.

Om lokalen är rörig och det finns många saker i vägen som behöver plockas undan innan det går att rengöra ytorna tar städningen längre tid. Räknar du med att städaren ska göra detta måste du skjuta till resurser (pengar/tid), annars blir det för lite tid kvar till själva städningen.

Hur vet du att golv och ytor blir rena? Följ upp med den nordiska städstandarderna Insta 800. Du behöver inte göra det själv, men du kan se till att det görs en visuell kontroll varje månad. Visserligen kräver standarden inte mer än fyra kontroller om året – men i din förskola är verksamheten så intensiv och barnen lever så nära golven att uppföljning varje månad är befogad. Insta 800 mäter den synliga smutsen och mätningen tar inte längre tid eller kostar mer än traditionella uppföljningar.

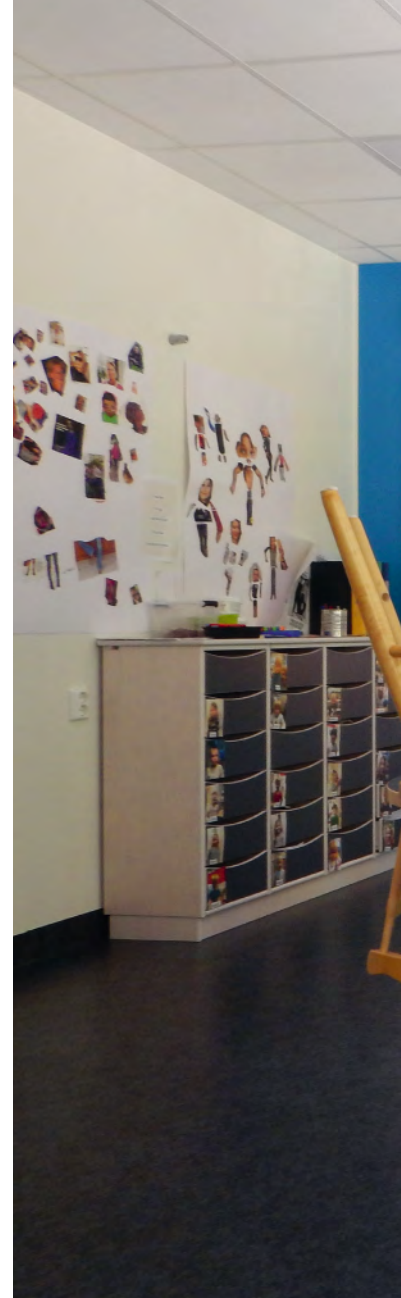
Vill du ta städningen till ytterligare en nivå och avslöja den osynliga smutsen, bakterierna och andra smittspridare?

Då kan du följa upp med ATP-mätningar som visar förekomsten av organiskt material på ytor efter städning. Dansk hygienstandard DS 2451-10 som också används i Sverige anger gränsvärden som bör uppnås med effektiv rengöring av patientnära tagetytor (2), inklusive hygienutrymmen.

Miljö och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Nynäshamn har genom servicechef Anette Pettersson låtit genomföra mätningar på Midgårds förskola. Mätningarna visar att aktivt arbete med städmetoder, städmaterial och utbildning av personalen minskar förekomsten av organiskt material, som håller sig under gränsvärdet med god marginal. De använder partikelfritt vatten som avjoniseras och filtreras på plats i kombination med mikrofiber.

Att utbilda personalen gav stort positivt utslag i mätningarna.

ATP mätningar är det enda sättet att få reda på om det blir tillräckligt rent, att städningen håller sig inom gränsvärdena. Du behöver inte mäta själv – det går utmärkt att låta en extern specialist göra det. Mät förslags-

Det bör vara väl undanplockat när förskolan städas.

Fotnoter:

- 1 0,75 tim (45 min) x 280 kr/tim = 210 kr ÷ 150 kvm = 1,40 kr/kvm per städtillfälle x 21 dagar = 29,40 kr per kvm och månad. Alla prisuppgifter är exkl. moms.
- 2 Tagyta är en yta som man tar i, t.ex. bord, stolar, handtag, lysknappar etc.
- 3 Om din förskola har 100 barn fördelat på fyra avdelningar och du väljer att lägga ner 10 kr per barn och månad på att följa upp hygien har du 10 kr x 100 barn = 1 000 kr per mån x 12 mån = 12 000 kr att lägga på ATP mätningar.

2016 fanns det 9 813 förskolor i Sverige, både kommunala och enskilda, enligt statistik från Skolverket.

vis två gånger om året så håller du koll på renheten och kostnaderna nere. Det kostar inte mer än 10 kronor per barn och månad (3) att kontrollera hygien.

Om du ansvarar för en förskola på 800 kvm betalar du minst 20 000- 30 000 kronor per månad för städningen. För att hantera och säkerställa kvalitén på städningen behöver du också ha en regelbunden dialog med din städorganisation. Det handlar om att lägga en timme i månaden på att följa upp barnens innemiljö och dina medarbetares arbetsmiljö.

DU BEHÖVER INTE bli expert på städekonomi, metoder och mätningar! Du behöver bara var intresserad, tillsätta resurser och följa upp. Det mesta kan du delegera – utom ansvaret.

Enligt min erfarenhet blir det både billigare och enklare i längden att städa på rätt sätt. Som en orienterare skulle säga – det lönar sig att titta på kartan och ta ut riktningen innan man springer iväg.

Den här artikeln är skriven i samarbete med Anette Petterson, servicechef i Nynäshamns kommun, Teija Frang Gustavsson, städchef i Norrtälje kommun och Kent Möller Andersen, städchef i Enköpings kommun.

Lycka till nu med städningen av din förskola!

JAN STEGMANN

Anette Petterson, servicechef i Nynäshamns kommun, och Teija Frang Gustavsson, städchef i Norrtälje kommun.